

מהי התחזות ומתי הופכת לעבירה פלילית?

אנו יכולים להתחפש, לגלם דמות אחרת ממה שאנחנו באמת, כמעשה שטות, כמתיחה, כבדיחה או בפורים. אך הקו המפריד בין הומור לבין התחזות, יכול להיות דק ולהיחשב כעבירה פלילית לכל דבר ועניין. מתי התחזות הופכת לעבירה פלילית? מתי תחפושת הופכת לעבירה פלילית ומה העונש בגינה? עו"ד אסף דוק מסביר.

החוק מגדיר תחפושת כהתחזות בשעה שזו נועדה לפגוע באנשים אחרים. סעיפים 441 עד 445 בחוק העונשין מגדירים זאת מפורשות, כך שהגבול נראה טוב מאוד לעין.

מהם יסודות עבירת ההתחזות ומתי תחפושת הופכת לפלילית?

בבסיס העבירה עומד שקר ופגיעה בחופש הבחירה של קורבן העבירה. ובמה דברים אמורים? כאשר אדם מתחזה ומציג בפני אדם אחר מצג שווא ואותו אדם משתכנע ופועל לעשות פעולה בעקבותיה, הרי שאותו אדם פעל בצורה מוטעית כי הוצג בפניו שקר.

שני מרכיבים עומדים בבסיס הרשאית של פלוני בעבירת התחזות:

1. ידיעה - פלוני ידע שהוא מתחזה לאדם אחר. למרכיב זה יש שני היבטים, האחד, האדם שביצע את מעשה ההתחזות היה מודע לכך שהוא מציג את עצמו כאדם אחר, אך גם במידה שהקורבן טעה בזיהוי וחשב כי פלוני הוא אדם אחר וזה לא תיקן אותו, אזי גם כאן נכנסת עבירת ההתחזות לפועל.

2. כוונה - אדם התחזה בידיעה על מנת להונות. אדם התחפש לשוטר בפורים, זו אינה עבירה כי אותו אדם לא ביקש לבצע את עבודת אכיפת החוק. אך במידה ואדם מתחפש לשוטר ועוצר מישהו לתחקור ומציג את עצמו כשוטר, זו עבירה. דוגמה נוספת, שימוש בשמו של אדם אחר ברשת האינטרנט על מנת להונות אדם אחר, לדוגמא גברים המבקשים להכיר נשים פנויות. במידה ופלוני מציג את עצמו בשם אחר, בתפקיד אחר, של אדם אחר, הוא עלול להיות מואשם בהתחזות.

מהם סוגי עבירות ההתחזות הקיימים בחוק?

סעיפים שונים בחוק העונשין מפרטים את עבירת ההתחזות לשם הונאה:

סעיף 441 אוסר על אדם להציג את עצמו כאדם אחר. העונש על עבירה מסוג זה יכול להגיע עד 3 שנות מאסר. ישנה עבירת התחזות שהעונש עליה הוא חמש שנות מאסר, וזאת במקרים שאדם מתחזה לאדם שזכאי לירושה, לנכס או לרכוש. הסיבה להחמרת העונש במקרה זה היא העובדה שההשפעות של התחזות זו, יכולות להיות ארוכות טווח ובנוסף היא משלבת גם גזילת זכויות עתידיות.

סעיף 442 אוסר על אדם להתחייב בשם אדם אחר בשעה שזה לא הסכים לכך. דוגמה לכך היא חתימה על חוזה שמחייב אדם אחר ללא אישורו. העונש על עבירה מסוג זה הוא עד 3 שנות מאסר.

סעיף 443-445 עוסקים בתעודות. על פי סעיף זה אדם לא יציג תעודה או רישיון במקצועות מסוימים כמו שוטר, פסיכולוג, רופא, חייל וכו' במידה וזה אינו זכאי לכך. כמו כן הסעיף אוסר על זיוף תעודה שכזו, העברה או מכירה. העונש בדומה לעבירות הונאה אחרות עומד על עד 3 שנים.

12/12/2019

077-5006206

052-6885006

מהי התחזות ומתי הופכת לעבירה פלילית?

פרשנות יצירתית לחוק העונשין

ומה קורה במקרים של התחזות לאדם פיקטיבי? בשנת 73 הורשע אזרח דרוזי בהתחזות ליהודי. בית המשפט העליון ביטל את הרשעתו מכיוון שההתחזות צריכה להיות "אדם מסויים, פלוני, אלמוני, שהיה אי פעם או שהוא כיום בחיים.. לא אדם שנמנה על חוג או חבר אנשים אלא אדם "חי" או "מת".